

Szakszervezeti kitüntetések

A nemzetközi nőnap alkalmából csütörtökön délután a SZOT székházában rendezett ünnepségen Gáspár Sándor, a SZOT főtitkára adta át társadalmi munkájuk elismeréséért a Szakszervezeti Munkáért kitüntetést jelvényt több aktivistának.

A kitüntetés arany fokozatát kapta dr. Villányi Ilona, a KSZV újszegedi szövögyá-

rának üzemorvosa, dr. Kikli Tivadarné, a Csongrád megyei tanács vb szegedi járási hivatala osztályvezetője, a Közalakozottak Szakszervezete Csongrád megyei Bizottságának nőfelelőse. Ezüst fokozatú jelvényt kapott Karasz Mihályné, a FIM Alföldi Porcelángyárának munkásnője, szakszervezeti biz-

Összegezés

Pénteken ülést tartott a Magyar Partizán Szövetség országos választmánya. A tanácskozáson megjelent Kovács Jenő, az MSZMP KB osztályvezető-helyettese, Fehér Lajosnak, a szövetség elnökének megnyitó szavai után Uszta Gyula főtitkár fűzött kiegészítést az írásos előterjesztéshez; összegezte az elmúlt évi munka tapasztalatait, s szólt az ideitendő feladatairól.

Őszinteség

Tizenhat éves koromban a világ legtermészetesebb dolgának tartottam, hogy fölnyeneskedve, lezseren — valójában tele torok- és szívszorító görcsel — titkolom halálos szerelmemet Magda iránt. Nem ismertem La Rochefoucauld-nak ezt a bölcs mondását: „Nincs az a képmutatás, amely sokáig titkolhatná a szerelmet ott, ahol van, vagy színelhetné ott, ahol nincs.” Én csak azért ragaszkodtam a képmutatáshoz, hogy ne váljak nevetségessé. De később — szavamra! — sose színeltem olyan érzelmet, amely nincs. Manapság a fiatalok érzelmi kapcsolata — ahol van ilyen — sokkal őszintébb, gatlástalanabb, mint az én ifjúkoromban volt. Ezzel szemben minden más területen mintha kevésbé volna divatuk az őszinteség, mint régen.

Nem prédikálni akarok arról, hogy bezzeg a mi időnkben tombolt az őszinteség a társadalmi érintkezésben, ma pedig az emberek a színlelés áruházában járnak, s a merev arcokról nem árulkozik: vajon az illetők mit gondolnak erről meg arról. Szó sincs róla. Az életnek vannak olyan területei, melyeken egyenesen kitermelődtek a képmutatás, a színlelés, a tettetés, a füllesztés, a nyílt és elhallgatásos hazugság különböző formái. A burzsoá diplomácia legfélelmetesebb és legrovastabb egykori figurája, Talleyrand óta szinte kötelező e diplomáciában a ravaszdiság, a rókaság, a félrevezetés. Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy az idegen szavak és kifejezések nagy szótárában és szónak — diplomácia — egyik jelentésmegfelelője így hangzik: „körültekintő ravaszdiság, fuffang”. Ennek alapja nyilván Talleyrand cinikus mondása: „A beszéd arra való, hogy elértsük véle gondolatunkat.” De gyakran nemcsak a beszéd — az írás is elfedi a valódi véleményét. Amikor például két ország jegyzékét váltva, fenyegetőzik, a jegyzék záróformulája akkor is így hangzik: „Fogadjon Nagyméltóságod megkülönböztetett tiszteletem kifejezését...”

Őszintétlen embertípust minden kor vizsgálódásának. A hazugság a gyöngék fegyvere — írta volt Jókai. Ezen mindenki eltűnődhet, különösen, ha számba veszi: hányszor győzött ez a fegyver, vagyis a hazugság és a gyöngéség. A történelemben, a társadalomban, családi és munkaviszonyban. De hát ha úgy van, hogy a diplomáciában, a történelemben, a társadalmi érintkezésben szinte kitermelődik az alakoskodás, az őszinteség — mikor és miképp van mégis hitele, értéke az őszinteségnek? A gyermekkorban bizonyosan. Különböző mértékre volt a társadalom, kisgyerekek korát és a Mamát-idezón József Attila: „En még őszinte ember voltam, / ordítottam, toporzékoltam...”

Keserű, kiábrándító valómása ez a költőnek. s megingatja hitünket: valóban nem lehet felnőni, létezni, élni csalás, hazugság nélkül? Az őszinteségnek valóban nincs árfolyama? Mit szólunk akkor a manapság különösen divatos életrajzi könyvekhez? Az emlékező kötetekhez, a tárgyilagosnak ható s többnyire nem tárgyilagos, mert az önmagához megértő elfogult író vallomásaihoz? Persze, találkozunk közöttük őszintékkel vagy őszinteségre törekvőkkel, de talán nagyobb számban kevésbé őszintékkel. Az emlékező ugyanis — néha nem is tudatosan — megszeppíti múltját, s ezzel megtagadja a lélek föltárlkozásának egyetlen indítékát: az őszinteséget.

Nyilvánvaló hát, hogy az őszinteség, még ha nem is jut el a hazugságig, tulajdonképpen utálatos, ellenes magatartás. Így hát az is nyilvánvaló: nincs vonzóbb emberibb, rokonszenvesebb vonása személyiségünknek, mintha társunk, környeztünk, tárgyalópartnerünk úgy találja, hogy fedezete van a szavunknak. Ez a fedezet az őszinteség, ami egyet jelent azzal, hogy bízni lehet bennünk.

Ez, persze, kissé elvont bölcsességek tetszik. Ezt különösen akkor érzem, mikor olyan fiatalemberrel találkozom, akik mint szent és ősz őszállatra tekintenek

rá, ha ilyen elveket hangoztatnak. Azt mondják, hogy ők igen hamar megismerték a társadalmi játékszabályait. Nem tudják, mi volt régen, de azt bizonyosan állítják, hogy aki balek — s a balekség egyik megnyilvánulása az érzelmeik, a tervek, a kártyák nyílt föltárása —, az alaposan megégeti magát, más kifejezéssel: könnyen pófára esik. Az embert akkor ítélik meg kedvezően — mondják ifjú barátaim —, ha „megjátssza magát”, ha szelídnek mutatkozik, ha nem mond ellent, ha nem vitatkozik. Röviden: ha nem őszinte. Így könnyebb előre jutni, érvényesülni. Hazudni kell az iskolában — mondják —, hazudni kell a lányoknak a fiúk előtt, fiúknak a lányok előtt, mert különben alul maradnak, hazudni kell a főnöknek — a hazugságot mindenütt szívesebben fogadják, mint a szókimondó igazságot.

Elűnődöm ezen a szemléleten. Szó nélkül vegyük hát tudomásul, hogy az a nemzedék, mely minket hivatott fölvaltani, s mely a szocialista társadalom kiteljesítőjének a szerepét kapta a történelemtől, ilyen elvek szerint nőjön fel? Vegyük tudomásul, hogy a történelem szocialista korszaka se fog majd különbözni az előző korszakoktól a tekintetben, hogy ugyanúgy az őszinteségre, az alakoskodásra, a fuffangos helyzetkedésre jellemzi, mint azokat?

Ebbe nem tudok belenyugodni, s ebbe nem is szabad belenyugodni. Váltig kitarok egy régi rögözmém mellett: a társadalmi együttélés — pontosabban: a szocialista társadalmi együttélés — nem alapozódhat az átélésen, a becsapáson, a hazugságon, az őszinteség nélküli magatartáson. Nemcsak múltunk haladó törekvéseit, ám jelenünk erőfeszítéseit s a jövőnkéét az embert végképp fölszabadító korszakát is tisztellett szeretném szemlélni. Ezért is zárom e sorokat úgy, mintha levél volna; maradjon — a múlt, a jelen és a jövő iránt — őszinte tisztelettel:

NEMES GYÖRGY

A tömegpolitikai oktatás Szegeden

Szegeden több mint 13 ezren vesznek részt az 1978/79. évadban — párttagok és pártönkívüliek — a párt tömegtanfolyamain és káderképző iskolán. Ebből az alapfokú tömegpolitikai tanfolyamokon 6 ezer 500-an tanulnak, 596 tanfolyamon folyik az oktatás. A tanulási kedvet felfuttatja az MSZMP Politikai Bizottságának tavaly július 25-én hozott határozata arról, hogy „... a párt tömegtanfolyamain való eredményes részvételt a párt-szervek a jövőben ismerjék el”.

1.

Az elismerésnek ez az új rendszere az 1978/79-es pártoktatási évtől érvényes, illetve az alapfokú politikai végzettséget igazoló okleveleket az 1980/81-es tanév befejeztével adják át először a sikeres résztvevőknek. Az eredményesség — azt jelenti, hogy a párt hét továbbképző tanfolyama közül egymást követő három oktatási évben el kell sajátítani a marxizmus-leninizmus alapvető tanításait. Az első évben a gazdaságpolitikai kérdések ipari vagy mezőgazdasági tagozatának tananyagával, a következő esztendőben a társadalom és az államélet, a pártirányítás és a pártélet, a harmadik évben pedig kulturális, világnézeti, etikai vagy nemzetközi politikai kérdésekkel ismerkednek meg a hallgatók.

Milyen tanulságokat vonhatunk le a tömegpolitikai oktatás ez évi felidejében arról, hogy miképpen érvényesül Szegeden is az MSZMP Politikai Bizottságának tavaly júliusi határozata? Erről beszélgettünk Kómár Jánossal, a városi pártbizottság mellett működő oktatási bizottság gazdaságpolitikai szakcsoportja vezetőjével.

— A tömegpolitikai oktatásban Szegeden a mi szakcsoportunk rendelkezik a tanfolyamokon a legnagyobb létszámú hallgatósággal. Mintegy száz munkahelyen közel 1600-an vesznek részt a gazdaságpolitikai kérdéseket tárgyaló ipari vagy mezőgazdasági jellegű tanfolyamon. Eppen a napokban értékeltük a propagandisták tanácskozásán a tömegpolitikai oktatás felidejének tanulságait. A mi csoportunk területét ismerve jobban az a tapasztalatom, hogy a tavaly őszi nyitás, a csoportok munkájának megkezdése szervezett volt és nem fordult elő késlekedés. Tanfolyamainkon a résztvevőknek mintegy 40 százaléka párttag. Megközelítően ennyi a nőhallgatók aránya is.

A beszélgetésben kitértünk arra, hogy néhány pártalapszervezet vezetősége a tömegpolitikai oktatásra szer-

vezésben még mindig nem eléggé körültekintő. Ezért fordulhattak elő olyan esetek — csak a gazdaságpolitikai ipari és mezőgazdasági tagozat tanfolyamait nézve —, hogy olyanokat is alapfokú politikai oktatásra javasoltak, akik egyetemi vagy főiskolai diplomával rendelkeznek, következésképpen az állami oktatásban közép- vagy felsőfokú politikai végzettséggel egyenrangú ismereteket szereztek a marxizmus-leninizmus tanításából. Belőlük máris jó propagandisták lehettek volna, illetve felkészültségüknek megfelelő színvonalú továbbtanulásra kellett volna ösztönözni őket.

2.

Az 1979/80-as politikai oktatási évről szervezők, az előkészítésben bizonyára körültekintőbbek lesznek a pártalapszervezetek vezetőségei abban, hogy minden tanuló akaró megtalálja helyét a továbbtanulásban. Más tapasztalatokat is szereztek a gazdaságpolitikai szakcsoport tagjai — akik vezető propagandisták —, amikor ellenőrizték a hatáskörükbe tartozó tanfolyamok munkáját. Vannak olyan propagandisták, akik nem rendelkeznek közép- vagy felsőfokú politikai végzettséggel, hallgatóik között viszont olyanok is vannak, akik ilyen képzettséget már szereztek. A tömegpolitikai tanfolyamokon a hallgatók életkoráról szólva: a skála a huszonevesektől a nyugdíjkorhatárt megközelítőig tart. Általános tapasztalat, hogy a hasonló életkorú hallgatókból álló tanfolyamokon aktívabbak a foglalkozások. A propagandista is jobban tudja érvényesíteni oktatási módszereit egy-egy csoporton belül az életkori sajátosságoknak megfelelően. Vannak már jó törekvések arra, hogy a tömegpolitikai tanfolyamokon lehetőleg egyazon, vagy egymást megközelítő életkorúak kerüljenek egy-egy csoportba.

Különösen jó, hogy sok helyen azok a propagandisták dolgoznak az 1978/79-es oktatási évadban, akik tavaly vagy azelőtt is ugyanabban az üzemben, gazdaságban, intézményben oktatottak. Ismerik a munkahelyek sajátosságait, az ottani gazdasági terveket, nem utolsósorban a pártalapszervezetek vezetőségének tagjait, gazdasági vezetőket és kapcsolókat a kölcsönös segítségben nyilvánul meg. A foglalkozások ilyen esetekben igen élénkek, a hallgatók és a propagandisták a korábbi ismerettség alapján közvetlenebbek. Érdeklődnek a hallgatók olyasmik iránt is, amelyek nem tartoznak szorosan az adott témához, de választ kérnek és kapnak például várospolitikai kérdésekre stb.

Az aktivitást még inkább serkenti, ahol a tanfolyamok gyakori vendége a párt-

alapszervezet titkára, vagy egy-egy vezetőségi tag. Az érdeklődés kettős eredményű: jólesik a hallgatóknak, hogy ilyen alkalommal, az „iskolapadban” is törődnek velük. Másrészt viszont a pártalapszervezet vezetősége menet közben közvetlen tapasztalatokat szerez a tanfolyam munkájáról, egy-egy hallgató aktivitásáról, következettségéről az évad végén realitásabb lesz az összkép összeállítása, értékelése.

Tapasztalataikat összegezve csoportjuk ellenőrzéséről a tanfolyamokon Kómár János sok jó példát konkrétan is megemlítt a foglalkozásokon. A tanfolyamokat náluk a hallgatók 95 százaléka látogatja, illetve vesznek részt egyes foglalkozáson. Ettől magasabb a résztvevők száma például az Új Élet Tsz-ben, a textilművekben, az újszegedi szövőgyárban, az ipari szövetkezetekben. Igen beszédesek a hallgatók, kérdeznak, kérdésekre válaszolnak például a Felszabadulás Tsz-ben, a konzervgyárban, a vízügyi igazgatóságon, a gabonatermesztési kutatóintézetben, a Szegedi Szalámigyár és Huskominátban. Igen eredményes munkát végző propagandista például a Szegedi Postaigazgatóságon Fábrián Pál, Regdon Józsefné, dr. Csepeli Lajos, Bálint Antal, Bérczi István; a Felszabadulás Tsz-ben Gubacsi Béla, a MÁV Szegedi Igazgatóságán Flender Máttyás, Balla Béla, az olajiparban Szilágyi Mihály, a szalámigyárban Tóth Antal és a többiek, akik tanulnak, képezik magukat, hogy pártmegbízásként a gazdaságpolitikai tudnivalókkal minél alaposabban megismertessék hallgatóikat.

3.

A politikai oktatási évad hátralevő részében bőven vannak még feladatok. A többi között az, hogy az alapszervezetek vezetőségei tanulmányozzák tovább és tegyék még ismertebbé az MSZMP Politikai Bizottságának 1978 júliusi határozatát a tömegpolitikai oktatásban részt vevők megbecsüléséről.

Az is feladatuk a pártalapszervezetek vezetőségeinek, hogy rendszeresen látogassák a tömegpolitikai tanfolyamokat, segítsék munkájukat, hiszen a hallgatók tanulmányi könyvébe be kell majd jegyezni a zárófoglalkozás után az eredményességet.

Lódi Ferenc

Megbeszélés a kapcsolatok továbbfejlesztéséről

Gáspár Sándor, a SZOT főtitkára pénteken fogadta a török haladó szakszervezetek szövetségének (DISK) Fehmi Isiklar főtitkár vezetésével hazánkban tartózkodó küldöttségét. A szívélyes, baráti

légi körülményben a nemzetközi szakszervezeti mozgalom időszerű kérdéseiről, a török és a magyar szakszervezetek tevékenységéről, kapcsolataik továbbfejlesztésének lehetőségeiről. (MTI)

Életmentők elismerése

Somogyi Károlyné felvétele

Képünkön (balról jobbra) dr. Dani Mihály, dr. Perjési László és Kormányos András

A Minisztertanács Élethéves Tündét, akinek se mentő Emlékérem kitüntetését adta át tegnap, pénteken dr. Perjési László, a megyei tanácselnök két szegedi pedagógusnak, dr. Dani Mihály, a JATE idegen nyelvű intézetének tanára Újszegeden, január 13-án, a déli órákban gyerekektől hallotta, hogy a jeges Tiszába esett valaki. A tölts közelébe érve valóban segélykiáltást hallott, a parti jég szelétől mintegy öt méterre vergődött a vízben a 20 éves Szógi Erika, akinek életét a tanár lélekjelenléte és önfeláldozó emberi magatartás mentette meg.